DOMSTOLENS DOM (tredje avdelningen)

den 4 maj 2006 *

I mål C-169/04,

angående en begäran om förhandsavgörande enligt artikel 234 EG, som framställts av VAT and Duties Tribunal, London (Förenade kungariket), genom beslut av den 2 april 2004, som inkom till domstolen den 5 april 2004, i målet

Abbey National plc,

Inscape Investment Fund

mot

Commissioners of Customs & Excise,

* Rättegångsspråk: engelska.

meddelar

DOMSTOLEN (tredje avdelningen)

sammansatt av avdelningsordföranden A. Rosas samt domarna J. Malenovský, S. von Bahr (referent), A. Borg Barthet och U. Lõhmus,

generaladvokat: J. Kokott,
justitiesekreterare: förste handläggaren M. Ferreira,

efter det skriftliga förfarandet och förhandlingen den 10 mars 2005,

med beaktande av de skriftliga yttranden som har inkommit från:

— Abbey National plc, genom J. Woolf, barrister och J.-C. Bouchard, avocat, befullmäktigade av R. Croker, solicitor,

— Förenade kungarikets regering, genom K. Manji samt genom E. O'Neill och S. Nwaokolo, båda i egenskap av ombud, biträdda av R. Hill, barrister,

— Luxemburgs regering, genom S. Schreiner, i egenskap av ombud,

— Europeiska gemenskapernas kommission, genom R. Lyal, i egenskap av ombud,

och efter att den 8 september 2005 ha hört generaladvokatens förslag till avgörande,

följande

Dom

1 Begäran om förhandsavgörande avser tolkningen av artikel 13 B d punkt 6 i rådets sjätte direktiv 77/388/EEG av den 17 maj 1977 om harmonisering av medlemsstaternas lagstiftning rörande omsättningsskatter — Gemensamt system för mervärdesskatt: enhetlig beräkningsgrund (EGT L 145, s. 1; svensk specialutgåva, område 9, volym 1, s. 28) (nedan kallat sjätte direktivet).

2 Begäran har framställts i ett mål mellan å ena sidan Abbey National plc (nedan kallat Abbey National) och Inscape Investment Fund och, å andra sidan, Commissioners of Customs & Excise (nedan kallade Commissioners), angående beskattning dels av tjänster som tillhandahålls av förvaringsinstitut för ett visst antal auktoriserade företag för kollektiva investeringar i form av truster ("authorised unit trusts") och av ett investeringsbolag med rörligt kapital ("Open-ended investment company") (nedan kallat OEIC), dels av förvaltnings- och bokföringstjänster som ett utomstående bolag utför efter delegation från förvaltningsbolaget för ett OEIC.

Tillämpliga bestämmelser

Gemenskapslagstiftningen

3 Artikel 13 B d i sjätte direktivet har följande lydelse:

"Utan att det påverkar tillämpningen av övriga gemenskapsbestämmelser, skall medlemsstaterna undanta följande verksamheter från skatteplikt och fastställa de villkor som krävs för att säkerställa en riktig och enkel tillämpning och förhindra eventuell skatteflykt, skatteundandragande eller missbruk:

...

d) Följande transaktioner:

1. Beviljande av och förhandlingar om krediter och förvaltning av krediter av den person som beviljat kredit.

2. Förhandlingar om och annan befattning med kreditgarantier eller andra säkerheter och förvaltning härav av den som beviljat kredit.

3. Transaktioner och förhandlingar rörande spar- och transaktionskonton, betalningar, överföringar, fordringar, checkar och andra överlåtbara skuldebrev, med undantag av inkasso och factoring.

4. Transaktioner och förhandlingar rörande valuta, sedlar och mynt använda som lagligt betalningsmedel, med undantag av samlarföremål. Med 'samlarföremål' skall avses guld-, silver- eller andra metallmynt eller sedlar som normalt inte används som lagligt betalningsmedel samt mynt av numismatiskt intresse.

5. Transaktioner och förhandlingar med undantag av förvaltning och förvar rörande aktier, andelar i bolag eller andra sammanslutningar, obligationer och andra värdepapper, dock med uteslutande av följande:

— Handlingar som representerar äganderätt till varor.

— Sådana rättigheter eller värdepapper som avses i artikel 5.3.

6. Förvaltning av särskilda investeringsfonder såsom dessa definieras av medlemsstaterna."

4 I artikel 1.2 i rådets direktiv 85/611/EEG av den 20 december 1985 om samordning av lagar och andra författningar som avser företag för kollektiva investeringar i överlåtbara värdepapper (fondföretag) (EGT L 375, 1985, s. 3; svensk specialutgåva, område 6, volym 2, s. 116) definieras företag för kollektiva investeringar i överlåtbara värdepapper (nedan kallade fondföretag) som företag

"— som har till enda syfte att företa kollektiva investeringar i överlåtbara värdepapper med kapital från allmänheten och som tillämpar principen om riskspridning,

och

— vars andelar på begäran av innehavarna återköps eller inlöses med medel ur företagets tillgångar. ..."

5 Enligt artikel 1.3 i samma direktiv kan sådana företag bildas "på kontraktsrättslig grund (som värdepappersfonder förvaltade av förvaltningsföretag) eller enligt trustlagstiftning (som 'unit trusts' eller på bolagsrättslig grund (som investeringsbolag)". Vid tillämpningen av direktiv 85/611 skall begreppet värdepappersfonder förstås omfatta även unit trusts.

6 Enligt artikel 4.1 i nämnda direktiv auktoriseras ett fondföretag av behöriga myndigheter i den medlemsstat där företaget hör hemma. Auktorisationen gäller i alla medlemsstater.

7 Av artikel 4.2 i direktivet framgår att auktorisation av en värdepappersfond förutsätter att den anvisat ett förvaltningsbolag och ett förvaringsinstitut, medan investeringsbolaget — som också det lyder under samma skyldighet i fråga om förvaringsinstitut — inte behöver anvisa något förvaltningsbolag.

8 Enligt artiklarna 7.1 och 14.1 i direktiv 85/611 skall tillgångarna i värdepappersfonder och investeringsbolag förvaras hos ett förvaringsinstitut.

9 Vad beträffar värdepappersfonder skall förvaringsinstitutet enligt artikel 7.3 i detta direktiv dessutom

"a) tillse att försäljning, utgivning, återköp, inlösen och makulering av andelar som sker på uppdrag av en värdepappersfond eller ett förvaltningsbolag genomförs i enlighet med lag eller annan författning och med fondbestämmelserna,

b) tillse att andelarnas värde beräknas i enlighet med lag eller annan författning och med fondbestämmelserna,

c) verkställa förvaltningsbolagets instruktioner såvida inte dessa strider mot lag eller annan författning eller mot fondbestämmelserna,

d) tillse att ersättningar för transaktioner som berör en värdepappersfonds tillgångar inbetalas till institutet inom sedvanlig tid,

e) tillse att en värdepappersfonds intäkter används i enlighet med lag eller annan författning och med fondbestämmelserna."

10 När det gäller investeringsföretag föreskrivs i artikel 14.3 i samma direktiv att förvaringsinstitutet, förutom att förvara investeringsföretagets tillgångar, också skall

"a) tillse att försäljning, utgivning, återköp, inlösen och makulering av andelar, som sker av eller på uppdrag av ett investeringsbolag, genomförs i enlighet med lag eller annan författning och med bolagsordningen,

b) tillse att ersättningar för transaktioner som berör ett bolags tillgångar inbetalas till institutet inom sedvanlig tid,

c) tillse att ett bolags intäkter används i enlighet med lag eller annan författning och med bolagsordningen."

11 Enligt artiklarna 9 och 16 i direktiv 85/611 skall förvaringsinstitutet i enlighet med den nationella lagstiftningen i den stat där förvaltningsbolaget respektive investeringsbolaget har sitt stadgeenliga säte vara ansvarigt mot dessa och mot andelsägarna för förluster som drabbar dem som en följd av att institutet allvarligt har försummat sina förpliktelser eller fullgjort dem på ett oriktigt sätt.

12 Enligt artiklarna 10.1 och 17.1 i direktivet får ett företag inte samtidigt vara förvaltningsbolag eller investeringsföretag och förvaringsinstitut.

13 Direktiv 85/611 ändrades genom Europaparlamentets och rådets direktiv 2001/107/EG av den 21 januari 2002 i syfte att införa regler för förvaltningsbolag och förenklade prospekt (EGT L 41, s. 20), och genom Europaparlamentets och rådets direktiv 2001/108/EG av den 21 januari 2002, vad gäller fondföretags investeringar (EGT L 41, s. 35). I artikel 5.2 andra stycket i direktiv 85/611 i dess ändrade lydelse hänvisas till bilaga II till samma direktiv, vilken innehåller en icke uttömmande lista med funktioner som ingår i kollektiv portföljförvaltning och förvaltning av investeringsföretag. I denna lista uppräknas följande funktioner:

"— Förvaltning av investeringar

— Administration:

a) Juridiska tjänster och redovisningstjänster avseende fondförvaltningen

b) Förfrågningar från kunder

c) Värdering och prissättning (inklusive kontrolluppgifter avseende skatter)

d) Övervakning av att tillämpliga bestämmelser följs

e) Upprätthållande av förteckning över andelsägare

f) Fördelning av intäkter

g) Emission och inlösen av andelar

h) Affärsavveckling (inklusive utskick av certifikat)

i) Registerföring.

— Saluföring"

14 I artikel 5g.1 i direktiv 85/611 i dess ändrade lydelse, som enligt artikel 13b i samma direktiv även är tillämplig på investeringsbolag som inte har anvisat ett auktoriserat förvaltningsbolag, föreskrivs en möjlighet för förvaltningsbolagen att under vissa villkor "till tredje part delegera en eller flera av sina funktioner i syfte att effektivisera bolagens verksamhet".

Den nationella lagstiftningen

15 Enligt bilaga 9 grupp 5 punkterna 9 och 10 i 1994 års lag om mervärdesskatt (Value Added Tax Act 1994), anses i Förenade kungariket authorised unit trusts (punkt 9) och OEIC (punkt 10) utgöra värdepappersfonder, i den mening som avses i artikel 13 B d punkt 6 i sjätte direktivet.

16 Direktiv 85/611 införlivades med Förenade kungarikets lagstiftning genom 2000 års lag om finansiella tjänster och marknader (Financial Services and Markets Act 2000) (nedan kallad FSMA), som dock har en större räckvidd än direktivet.

17 Enligt FSMA är en authorised unit trust ett system för kollektiva investeringar i vilket tillgångarna innehas av en trust för delägarnas räkning. Systemet auktoriseras genom godkännande. Investerarna köper eller säljer andelar i fonden inom ramen för detta system. Med undantag av det fall där andelsförvaltaren återköper andelar från investeraren, eller när andelar säljs till den senare, bildas eller inlöses nya andelar varje gång investeraren köper eller säljer andelar.

18 Enligt de tillämpliga bestämmelser för kollektiva investeringssystem i "Collective Investment Schemes Sourcebook" (nedan kallad CIS Sourcebook) som utfärdats av den ansvariga myndigheten för finansiella tjänster (Financial Services Authority), skall förvaltaren av en authorised unit trust sköta denna i enlighet med trustförordnandet, bestämmelserna i CIS Sourcebook och det senaste prospektet.

19 I begäran om förhandsavgörande anges att ett OEIC utgör ett slags system för kollektiva investeringar som liknar en värdepappersfond, dock att den i stället för att följa trustlagstiftningen har strukturen av ett bolag. Utom bestämmelserna i FSMA

regleras OEIC:na bland annat i 2001 års bestämmelser om investeringsbolag med rörligt kapital (Open-Ended Investment Companies Regulations) (nedan kallade OEIC-bestämmelserna). Ett OEIC har ett bolagskapital som kan varieras, så att nya aktier emitteras när en investerare önskar investera i bolaget och löses in när investeraren önskar avveckla sin investering.

20 Enligt OEIC-bestämmelserna måste OECI:s verksamhet skötas av minst en auktoriserad bolagsförvaltare (Authorised Corporate Director) (nedan kallad ACD). Denna skall vara en juridisk person som är auktoriserad och bemyndigad att agera i egenskap av förvaltare.

21 I FSMA och i CIS Sourcebook betecknas förvaringsinstitutet för en authorised unit trust med termen trustee, medan man i OEIC-bestämmelserna har valt att använda termen förvaringsinstitut.

Tvisten i målet vid den nationella domstolen och tolkningsfrågorna

22 Abbey National Unit Trust Managers Limited och Scottish Mutual Investment Managers Limited ingår i koncernen Abbey National i mervärdesskattehänseende, och de svarar var för sig för förvaltningen av femton respektive elva authorised unit trusts.

23 Trustees för de senare är antingen Clydesdale Bank plc (nedan kallat Clydesdale), Citicorp Trustee Company Limited (nedan kallat Citicorp) eller HSBC Bank plc (nedan kallat HSBC). Den hänskjutande domstolen har uppgett att dessa institut

fakturerar ett allmänt arvode för att utföra uppdraget som trustee. Trots att Clydesdale och HSBC även agerar depåhållare omfattar inte de allmänna arvoden som faktureras för uppdraget som trustee verksamheten som depåhållare. För den senare verksamheten föreskrivs ett särskilt arvode på grund av att Citicorp, trots sin egenskap av trustee, inte är verksam som depåhållare.

24 Inscape Investments Limited anvisades av tre andra OEIC som ACD för Inscape Investment Fund och Abbey National Asset Managers Limited. Inscape Investments Limited och Inscape Investment Fund ingår även de i koncernen Abbey National i mervärdesskattehänseende.

25 Citicorp har anvisats som förvaringsinstitut av dessa fyra OEIC och fakturerar ett allmänt arvode för dessa funktioner. Citicorp fungerar emellertid inte heller som depåhållare för dessa OEIC.

26 I slutet av år 2000 slöt Inscape Investments Limited ett avtal med Bank of New York Europe Limited och därpå ett avtal med Bank of New York (nedan kallad Bank of New York) avseende Inscape Investment Funds bokföring. Enligt detta avtal åtog sig Bank of New York att tillhandahålla ett antal tjänster på delegation av Inscape Investments Limited, framför allt att beräkna avkastningen och värdet på andelarna i fonden, värdering av tillgångarna, bokföring, förberedelse av översikt angående inkomstutdelning, sammanställning av uppgifter för periodiska räkenskaper och deklarationer avseende skatt, statistik och mervärdesskatt samt sammanställning av avkastningsprognoser.

27 Bank of New York åtog sig även att tillhandahålla andra tjänster såsom databehandling, fondavstämning, beräkning och registrering av avgifter och kostnader, registrering av bolagshändelser, pressinformation angående kurser på

underfonder, upprättande av inkomst- och skattedeklarationer samt deklarationer till Bank of England, beräkning av provisioner på försäljning och av avkastning, samt besvarande av frågor från Inscape Investments Limited och/eller från förvaringsinstitutet.

28 Abbey National väckte talan på grund av att det hade debiterats mervärdesskatt av flera trustees till authorised unit trusts som förvaltar Abbey Nationals dotterbolag. Talan väcktes också av Inscape Investment Fund på grund av att det hade debiterats mervärdesskatt av sitt förvaringsinstitut.

29 Abbey National ifrågasatte också Bank of New Yorks debitering av mervärdesskatt i fakturor till Inscape Investments Limited avseende förvaltnings- och bokföringstjänster som banken tillhandahållit i egenskap av fondadministratör.

30 Abbey National gjorde också gällande att de tjänster som Bank of New York tillhandahållit är undantagna från skatteplikt eftersom de utgör "förvaltning av särskilda investeringsfonder", i den mening som avses i artikel 13 B d punkt 6 i sjätte direktivet. Abbey National anförde i detta hänseende att administreringen av en fond helt klart ingår som en del i förvaltningen av densamma och att det faktum att samtliga administrativa inslag i förvaltningen, eller en stor del av dessa — vilka utgör ett specifikt och väsentligt inslag i förvaltningen — läggs ut på underentreprenörer, inte får medföra en annorlunda behandling än den som gäller för underentreprenad avseende vissa investeringsbeslut.

31 Abbey National och Inscape Investment Fund hävdade också att andra tjänster än förvaringstjänster, som trustees respektive förvaringsinstitut tillhandahåller en authorised unit trust respektive ett OEIC, också är undantagna från skatteplikt enligt artikel 13 B d punkt 6 i sjätte direktivet. Bland förvaltningsfunktionerna återfinns nämligen såväl kontrollfunktionen som funktionen att fatta beslut, vilka båda fullgörs av förvaringsinstitutet eller trusteen.

32 Av beslutet om hänskjutande framgår att Commissioners ansåg den specifika och väsentliga funktionen i förvaltningen av särskilda investeringsfonder vara förvaltningen av investeringar, vilket inbegriper förvärv och överlåtelse av de tillgångar som omfattas av förvaltningen. Enligt Commissioners innebär detta att tjänster som trustees och förvaringsinstitut tillhandahåller utesluts från tillämpningsområdet för undantag från skatteplikt, då sådana normalt inte direkt utgör en del av de dagliga beslut som fattas angående förvaltningen av investeringarna, och att deras främsta uppgift är att skydda konsumenten och investeraren. Likaså utesluts därmed även tjänster avseende administration som fondadministratören tillhandahåller från tillämpningsområdet för undantag från skatteplikt, eftersom ingen av dessa tjänster innefattar förvärv och överlåtelse av tillgångar som omfattas av förvaltningen.

33 Den hänskjutande domstolen har påpekat att det inte är klart vilken räckvidd det i artikel 13 B d punkt 6 föreskrivna undantaget från skatteplikt har. Den har i detta avseende uppgett att det föreligger skillnader mellan de olika medlemsstaternas praxis i fråga om hur sådana transaktioner som de som är i fråga i målet vid den nationella domstolen behandlas.

34 Under dessa omständigheter har VAT and Duties Tribunal, London, beslutat att vilandeförklara målet och att ställa följande tolkningsfrågor till domstolen:

"1) Innebär det i artikel 13 B d punkt 6 i sjätte mervärdesskattedirektivet föreskrivna undantaget för 'förvaltning av särskilda investeringsfonder såsom dessa definieras av medlemsstaterna' att medlemsstaterna har befogenhet att definiera inte bara vilka särskilda investeringsfonder som omfattas av undantaget utan även vilken verksamhet som avses med 'förvaltningen' av dessa fonder?

2) Om svaret på den första frågan är nekande och begreppet förvaltning i artikel 13 B d punkt 6 i sjätte mervärdesskattedirektivet, mot bakgrund av rådets direktiv 85/611 ... skall ges en självständig gemenskapsrättslig innebörd, skall i sådant fall det arvode som ett förvaringsinstitut eller en trustee debiterar för de tjänster som de utför enligt artiklarna 7 och 14 i direktiv 85/611, nationella bestämmelser och tillämpliga fondbestämmelser anses utgöra sådana tjänster avseende 'förvaltning av särskilda investeringsfonder' som enligt artikel 13 B d punkt 6 i sjätte mervärdesskattedirektivet är undantagna från skatteplikt?

3) Om svaret på den första frågan är nekande och begreppet förvaltning skall ges en självständig gemenskapsrättslig innebörd, omfattar i sådant fall det i artikel 13 B d punkt 6 i sjätte mervärdesskattedirektivet föreskrivna undantaget från skatteplikt för 'förvaltning av särskilda investeringsfonder' även tjänster i form av administrativ verksamhet, tillhandahållna av tredje man som anlitas som förvaltare?"

Den första frågan

35 Den hänskjutande domstolen har ställt sin första fråga för att få klarhet i huruvida begreppet förvaltning av särskilda investeringsfonder enligt artikel 13 B d punkt 6 i sjätte direktivet utgör ett självständigt gemenskapsrättligt begrepp vars innehåll medlemsstaterna inte får ändra.

Yttranden till domstolen

36 Abbey National, den luxemburgska regeringen och Europeiska gemenskapernas kommission anser att det undantag från skatteplikt som föreskrivs i artikel 13 B d

punkt 6 i sjätte direktivet för "förvaltning av särskilda investeringsfonder såsom dessa definieras av medlemsstaterna" skall tolkas så, att det inte ger medlemsstaterna rätt att definiera vilka verksamheter som skall omfattas av termen "förvaltning" av fonder.

37 Förenade kungarikets regering har däremot hävdat att detta undantag från skatteplikt ger medlemsstaterna sådan rätt liksom även rätt att definiera de särskilda investeringsfonder för vilka undantaget från skatteplikt skall gälla.

Domstolens bedömning

38 Enligt fast rättspraxis utgör undantagen från skatteplikt i artikel 13 i sjätte direktivet självständiga gemenskapsrättsliga begrepp som måste ges en gemenskapsrättslig definition för undvikande av skillnader vid tillämpningen av mervärdesskattesystemet medlemsstaterna emellan (se, bland annat, dom av den 12 september 2000 i mål C-358/97, kommissionen mot Irland, REG 2000, s. I-6301, punkt 51, av den 3 mars 2005 i mål C-428/02, Fonden Marselisborg Lystbådehavn, REG 2005, s. I-1527, punkt 27, och av den 1 december 2005 i de förenade målen C-394/04 och C-395/04, REG 2005, s. I-10373, punkt 15).

39 Även om medlemsstaterna inte får ändra innehållet i dessa undantag, särskilt inte när de fastställer tillämpningsvillkoren, kan detta dock inte anses gälla när rådet uttryckligen har överlämnat åt medlemsstaterna att definiera vissa termer i ett undantag (se dom av den 28 mars 1996 i mål C-468/93, Gemeente Emmen, REG 1996, s. I-1721, punkt 25).

40 Domstolen prövar därför huruvida artikel 13 B d punkt 6 i sjätte direktivet ger medlemsstaterna rätt att definiera såväl begreppet särskilda investeringsfonder som begreppet "förvaltning" av dessa fonder, eller om bestämmelsen endast avser det första av dessa två begrepp.

41 Domstolen konstaterar i detta avseende att den engelska och den nederländska versionen av bestämmelsen är tvetydig i fråga om räckvidden av densamma, men att det av bland annat den danska, den tyska, den franska och den italienska versionen framgår att artikel 13 B d punkt 6 i sjätte direktivet hänvisar till medlemsstaternas definitioner bara när det gäller begreppet särskilda investeringsfonder.

42 Den begränsade räckvidden av denna hänvisning till nationell rätt, såsom den bland annat framgår av den danska, den tyska, den franska och den italienska versionen bekräftas av det sammanhang i vilket uttrycket ingår, av systematiken i sjätte direktivet samt av ändamålet att förhindra att tillämpningen av mervärdesskattesystemet skiljer sig åt från en medlemsstat till en annan.

43 Domstolen besvarar därför den första frågan med att begreppet "förvaltning" av särskilda investeringsfonder enligt artikel 13 B d punkt 6 i sjätte direktivet är ett självständigt gemenskapsrättsligt begrepp vars innehåll medlemsstaterna inte får ändra.

Den andra och den tredje frågan

44 Den hänskjutande domstolen har ställt sin andra och sin tredje fråga, vilka skall prövas tillsammans, för att få klarhet i huruvida artikel 13 B d punkt 6 i sjätte

direktivet skall tolkas så, att begreppet förvaltning av särskilda investeringsfonder omfattar eller inte omfattar:

— de tjänster som ett förvaltningsinstitut fakturerar för enligt artiklarna 7 och 14 i direktiv 85/611, enligt nationella bestämmelser och enligt tillämpliga fondbestämmelser, och

— tjänster avseende administrativ förvaltning och bokföring för fonderna, tillhandahållna av tredje man som anlitas som förvaltare.

Yttranden till domstolen

45 Abbey National och den luxemburgska regeringen har gjort gällande att de tjänster som ett förvaringsinstitut eller en trustee fakturerar för enligt artiklarna 7 och 14 i direktiv 85/611, enligt nationella bestämmelser och enligt tillämpliga fondbestämmelser, är undantagna från skatteplikt enligt artikel 13 B d punkt 6 i sjätte direktivet.

46 Sistnämnda bestämmelse omfattar enligt dem även tjänster som tredje man som anlitas som förvaltare tillhandahåller inom ramen för den administrativa förvaltningen av fonderna.

47 Förenade kungarikets regering har hävdat att uttrycket "förvaltning" av särskilda investeringsfonder som förekommer i artikel 13 B d punkt 6 i sjätte direktivet skall förstås så, att det avser kärnverksamheten portföljförvaltning, vilken fullgörs av förvaltaren av en särskild investeringsfond.

48 Detta undantag sträcker sig enligt Förenade kungarikets regering inte till tillhandahållanden som ett förvaringsinstitut eller en trustee fakturerar inom ramen för förvaring av tillgångarna i särskilda investeringsfonder eller kontrollen av förvaltarens verksamhet som sker i syfte att säkerställa att de sköts i överensstämmelse med lagstiftningen och fondbestämmelserna.

49 Av samma skäl är nämnda undantag från skatteplikt inte heller tillämpligt på rent administrativa tillhandahållanden av en förvaltare via en underentreprenör som sköter bokföringen i fonderna.

50 Enligt kommissionen omfattar uttrycket förvaltning av särskilda investeringsfonder, i den mening som avses i artikel 13 B d punkt 6 i sjätte direktivet, samtliga tjänster som är nära knutna till fondverksamheten, det vill säga fastställande av investeringspolicy samt köp och försäljning av tillgångarna.

51 De tjänster som ett förvaringsinstitut tillhandahåller i enlighet med artiklarna 7 och 14 i direktiv 85/611, med nationella bestämmelser och med fondbestämmelserna utgör emellertid inte förvaltning av fonder, i den mening som avses i artikel 13 B d punkt 6 i sjätte direktivet.

52 De tjänster som en tredje man som anlitas som förvaltare tillhandahåller inom ramen för den administrativa förvaltningen av fonderna utgör inte heller någon fondförvaltning, i den mening som avses i denna bestämmelse.

Domstolens bedömning

53 Domstolen konstaterar inledningsvis att artikel 13 B d punkt 6 i sjätte direktivet avser alla särskilda investeringsfonder oavsett deras rättsliga form. Inom bestämmelsens tillämpningsområde faller alltså såväl företag för kollektiva investeringar som bildats på kontraktsrättslig grund eller i form av en trust, som de som bildats på bolagsrättslig grund.

54 Det finns nämligen inte någonting, vare sig i sammanhanget för eller ordalydelsen i artikel 13 B d punkt 6 i sjätte direktivet, som tyder på att lagstiftarens syfte har varit att begränsa bestämmelsens tillämpning till att bara gälla företag för kollektiva investeringar som bildats på kontraktsrättslig grund eller i form av en trust.

55 När sjätte direktivet antogs hade nämligen gemenskapsterminologin på detta område ännu inte harmoniserats, eftersom direktiv 85/611 med sin gemenskapsdefinition av fondföretag i artikel 1.3 inte antogs förrän år 1985. Även om man i de franska och italienska versionerna av artikel 1.3 i direktiv 85/611 använder samma uttryck för angivandet av företag för kollektiva investeringar som bildats på kontraktsrättslig grund som det uttryck som förekommer i artikel 13 B d punkt 6 i sjätte direktivet, är detta inte fallet med de andra språkversionerna av denna bestämmelse, däribland den engelska, den tyska, den danska och den nederländska versionen.

56 När det för övrigt gäller tillämpningen av artikel 13 B d punkt 6 i sjätte direktivet på transaktioner som genomförs mellan företag för kollektiva investeringar och investerarna (delägarna) skulle varje annan tolkning av denna bestämmelse — som innebär att förvaltning av företag för kollektiva investeringar som bildats på kontraktsrättslig grund eller i form av en trust men inte på bolagsrättslig grund

undantas från mervärdesskatteplikt — strida mot principen om skatteneutralitet, vilken utgör en av grunderna för sjätte direktivet och som utgör hinder för att näringsidkare som genomför samma transaktioner behandlas annorlunda när det gäller påförande av mervärdesskatt (se dom av den 16 september 2004 i mål C-382/02, Cimber Air, REG 2004, s. I-8379, punkterna 23 och 24, samt dom av den 8 december 2005 i mål C-280/04, Jyske Finans, REG 2005, s. I-16683, punkt 39).

57 Domstolen prövar härefter innehållet i begreppet "förvaltning" av särskilda investeringsfonder.

58 Domstolen konstaterar i detta sammanhang att artikel 13 B d punkt 6 i sjätte direktivet inte innehåller någon definition av detta begrepp.

59 Denna bestämmelse skall därför tolkas mot bakgrund av sammanhanget, ändamålen och systematiken i sjätte direktivet, med särskild hänsyn tagen till *ratio legis* i fråga om undantaget i bestämmelsen (se, för ett liknande resonemang, dom av den 18 november 2004 i mål C-284/03, Temco Europe, REG 2004, s. I-11237, punkt 18, och domen i det ovannämnda målet Fonden Marselisborg Lystbådehavn, punkt 28).

60 Domstolen erinrar inledningsvis om att då de undantag från skatteplikt som avses i artikel 13 i sjätte direktivet utgör avsteg från den allmänna principen att mervärdesskatt skall påföras för varje tillhandahållande av tjänst som utförs av en skattskyldig person mot vederlag, skall de tolkas restriktivt (se, bland annat, dom av den 12 juni 2003 i mål C-275/01, Sinclair Collins, REG 2003, s. I-5965, punkt 23, och av den 20 november 2003 i mål C-8/01, Taksatorringen, REG 2003, s. I-13711, punkt 36).

61 Det framgår av artikel 1.2 i direktiv 85/611 att fondföretagens transaktioner utgörs av kollektiva investeringar i överlåtbara värdepapper med kapital från allmänheten. Det är nämligen med det kapital som andelsägarna tillskjuter vid köp av andelar som fondföretagen, för andelsägarnas räkning och mot ersättning, upprättar och förvaltar portföljer bestående av överlåtbara värdepapper (se dom av den 21 oktober 2004 i mål C-8/03, BBL, REG 2004, s. I-10157, punkt 42).

62 Som generaladvokaten påpekade i punkt 68 i sitt förslag till avgörande är syftet med undantaget från skatteplikt för transaktioner, knutna till förvaltningen av särskilda investeringsfonder enligt artikel 13 B d punkt 6 i sjätte direktivet, särskilt, att underlätta för små investerare att placera pengar i värdepapper via investeringsföretag. Syftet med punkt 6 i denna bestämmelse är att säkerställa den skattemässiga neutraliteten i det gemensamma mervärdesskattesystemet när det gäller valet mellan direkta placeringar i värdepapper och investeringar via företag för kollektiva investeringar.

63 De transaktioner som avses med detta undantag är alltså de som är specifika för verksamheten vid företag för kollektiva investeringar.

64 Förutom portföljförvaltningsfunktionen omfattas alltså även funktionerna avseende administrering av företagen för kollektiva placeringar, såsom de som anges i bilaga II till direktiv 85/611 i dess ändrade lydelse, under rubriken administration, vilka utgör funktioner som är specifika för företag för kollektiva investeringar.

65 Bestämmelsen avser däremot inte funktionen som förvaringsinstitut för sådana företag för kollektiv placering som de som anges i artikel 7.1 och 7.3 och artikel 14.1 och 14.3 i direktiv 85/611. Dessa funktioner ingår nämligen inte i förvaltningen av företag för kollektiva investeringar utan i kontrollen och övervakningen av verksamheten i dessa, varvid målet är att säkerställa att förvaltningen av företag för kollektiva investeringar sker i enlighet med lagen.

66 När det gäller tjänster avseende administrativ förvaltning och bokföring för fonder, tillhandahållna av en tredje man som anlitas som förvaltare, påpekar domstolen inledningsvis att liksom för de verksamheter som med stöd av artikel 13 B d punkterna 3 och 5 i sjätte direktivet är undantagna från skatteplikt (se dom av den 5 juni 1997 i mål C-2/95, SDC, REG 1997, s. I-3017, punkt 32), definieras förvaltning av särskilda investeringsfonder med hänsyn till det slags tjänster som tillhandahålls och inte med hänsyn till vem som tillhandahåller eller vem som mottar tjänsten.

67 Vidare utesluter ordalydelsen i artikel 13 B d punkt 6 i sjätte direktivet i princip inte att förvaltningen av de särskilda investeringsfonderna delas upp i från varandra skilda tjänster som därmed kan innefattas i begreppet förvaltning av särskilda investeringsfonder, i den mening som avses i denna bestämmelse, och därmed omfattas av det undantag från skatteplikt som föreskrivs däri, även om de tillhandahålls av tredje man (se, för ett liknande resonemang, avseende artikel 13 B d punkt 3 i sjätte direktivet, domen i det ovannämnda målet SDC, punkt 64, och, vad gäller artikel 13 B d punkt 5 i nämnda direktiv, dom av den 13 december 2001 i mål C-235/00, CSC Financial Services, REG 2001, s. I-10237, punkt 23).

68 Principen om skattemässig neutralitet leder under dessa förhållanden till att näringsidkarna måste kunna välja den form för sin organisation, som ur rent ekonomisk synvinkel passar dem bäst, utan att därmed löpa risken att deras transaktioner utesluts från det undantag från skatteplikt som föreskrivs i artikel 13 B d punkt 6 i sjätte direktivet.

69 Förvaltningstjänster som tillhandahålls av ett utomstående förvaringsinstitut omfattas följaktligen i princip av tillämpningsområdet för artikel 13 B d punkt 6 i sjätte direktivet.

70 Tjänster avseende administrativ förvaltning och bokföring för fonder, tillhandahållna av en tredje man som anlitas som förvaltare, måste emellertid vid en helhetsbedömning anses utgöra en avgränsad enhet som har som verkan att de specifika och väsentliga funktionerna hos någon av de tjänster som beskrivs i artikel 13 B d punkt 6 i sjätte direktivet därigenom fullgörs, för att de skall kunna klassificeras som transaktioner som är undantagna från skatteplikt enligt nämnda punkt 6 (se, för ett liknande resonemang avseende artikel 13 B d punkt 5 i sjätte direktivet, domarna i de ovannämnda målen SDC, punkt 66, och CSC Financial Services, punkt 25).

71 De tjänster som tillhandahållits skall alltså avse de specifika och väsentliga beståndsdelarna i förvaltningen av de särskilda investeringsfonderna. Rena materiella eller tekniska tillhandahållanden, såsom tillhandahållande av ett datasystem, omfattas inte av artikel 13 B d punkt 6 i sjätte direktivet (se, för ett liknande resonemang avseende artikel 13 B d punkt 3, domen i det ovannämnda målet SDC, punkt 66).

72 Domstolen konstaterar därmed att artikel 13 B d punkt 6 i sjätte direktivet skall tolkas så, att tjänster avseende administrativ förvaltning och bokföring för fonder, tillhandahållna av en tredje man som anlitas som förvaltare, omfattas av begreppet förvaltning av särskilda investeringsfonder i den mening som avses i denna bestämmelse, förutsatt att de vid en helhetsbedömning utgör en avgränsad enhet och att de är specifika och väsentliga för förvaltningen av de särskilda investeringsfonderna.

73 Det ankommer på den hänskjutande domstolen att fastställa huruvida de tjänster som är i fråga i målet vid den nationella domstolen uppfyller dessa kriterier.

74 Av det ovan anförda följer att den andra och den tredje frågan skall besvaras med att artikel 13 B d punkt 6 i sjätte direktivet skall tolkas så, att begreppet förvaltning av särskilda investeringsfonder enligt denna bestämmelse omfattar tjänster avseende administrativ förvaltning och bokföring för fonder, tillhandahållna av tredje man som anlitas som förvaltare, förutsatt att de vid en helhetsbedömning kan anses utgöra en avgränsad enhet och att de är specifika och väsentliga för förvaltningen av dessa fonder. Däremot omfattar inte begreppet sådana tillhandahållanden som avser funktionen som förvaringsinstitut, såsom de som anges i artikel 7.1 och 7.3 och artikel 14.1 och 14.3 i direktiv 85/611.

Rättegångskostnader

75 Eftersom förfarandet i förhållande till parterna i målet vid den nationella domstolen utgör ett led i beredningen av samma mål, ankommer det på den nationella domstolen att besluta om rättegångskostnaderna. De kostnader för att avge yttranden till domstolen som andra än nämnda parter har haft är inte ersättningsgilla.

På dessa grunder beslutar domstolen (tredje avdelningen) följande:

1) Begreppet "förvaltning" av särskilda investeringsfonder som avses i artikel 13 B d punkt 6 i rådets sjätte direktiv 77/388/EEG av den 17 maj 1977 om harmonisering av medlemsstaternas lagstiftning rörande omsättningsskatter — Gemensamt system för mervärdesskatt: enhetlig beräkningsgrund är ett självständigt gemenskapsrättsligt begrepp vars innehåll medlemsstaterna inte får ändra.

2) **Artikel 13 B d punkt 6 i sjätte direktivet 77/388 skall tolkas så, att begreppet "förvaltning av särskilda investeringsfonder" enligt denna bestämmelse omfattar tjänster avseende administrativ förvaltning och bokföring för fonder, tillhandahållna av en tredje man som anlitas som förvaltare, förutsatt att de vid en helhetsbedömning kan anses utgöra en avgränsad enhet och att de är specifika och väsentliga för förvaltningen av de särskilda investeringsfonderna.**

Däremot omfattar inte detta begrepp tillhandahållanden som avser funktionen som förvaringsinstitut, såsom de som anges i artikel 7.1 och 7.3 och artikel 14.1 och 14.3 i rådets direktiv 85/611/EEG av den 20 december 1985 om samordning av lagar och andra författningar som avser företag för kollektiva investeringar i överlåtbara värdepapper (fondföretag).

Underskrifter